

D E B R E C E N I L I R I K A K

Szépirodalmi heti lap.

Megjelenik minden pénteken.

Szerkeszti és kiadja: DENG I J Á N O S.

Előfizetési ára: Egész évre 4 frt. Fél évre 2 frt. Negyed évre 1 frt. — **Szerkesztő és kiadó lakása:** Debreczenben, Varga-utca, 2193. szám alatt.

Tartalom.

1. A dalról (költ.) G á s p á r Imrétől. — 2. Az utolsó felvonás, (beszély) H a m a r Lászlótól — 3. Zrinyi Miklós a költő, A b a f i Lajostól. — 4. Oh ne hagyj itt... (költ.) D e n g i Jánostól. — 5. Görög művészeti vázlatok V á r y Gellértől. — 6. Gyöngyszemek, a szerkesztő jegyzeteiből. — 7. Irodalom, A r g u s t ó l. — 8. Irodalmi hírek. — 9. Számrejtvény. — 10. A szerkesztő üzenetei. — 11. Tárca: Látogatás Pattinál. E m b e r Károlytól.

A dalról.

Dobogó tüzmélen a hazába jöttünk,
Lobogtatta zászlónk száz öröm mögöttünk,
Járt a turul fönne, majd a felhőt verve
És elől a rémhir iszonyu keserve.
És a daliák közt majd i s t e n n é válna
Pengették a lantot deli hegedősök,
Az egy fürtje h o l l ó, másnak hó szakálla
Merengve hallgatták világdöntő ősök!

Ajkaikra vették nagy örömnep dalját,
Győzni is tanultak tőlük magyar dalját;
Győzni, hinni és ha fel az Ármány támadt
Csak az ő kobzokon volt igaz a bánat!
És szerelmök hangja nem az uti szél volt,
Melyre nem rezdülnek csak a kis levelek.
Lángra gyult szavára éledett a félholt,
Elvetném kobzom, hogy nem így énekelek!

Attila forgatta a villámos fegyvert
Poklokra jutott az, kit haragja megvert,
Csengő poharak közt d a l b a n tölt a kelve
Bele-bele vágott a z z a l vetekedve!
Járt Tinódi lanttal széles e hazában,
És amit dalolt, volt sorsa nemzetének,
Helye volt mindenütt a magyar lakában,
Fontolóra vették, hogy mit mond az ének!

Jöttek is dalnokok, hogyné jöttek volna!
Sziget veszedelme, mintha ma is szólna, —
Hon szerzése szebb a költő énekére,
Fényes halhatlanság nagy Petőfi bére;
Él Arany s mindig volt óriásunk nekünk,
H a m a n i n c s, a k o r l e t t o l y n o m o r u, t ö r p e ;
Van, amit daloljunk, ragyogó emlékünk,
Csak lesz-e szavára, aki álljon körbe?

M á t y á s, N a g y - L a j o s n a k — hajh dicső királyok!
Viszhangzott danától fényes palotájok;
S ahányszor dicső, nagy volt e hon valaha,
Nagy magasba jeltüz volt költői szava;

A mi dédapáink jők az eke mellett,
Óriások a harc öldöklő zajában,
Mind hullattak könyvet, ha hullatni kellett,
Gyűjtöttek mézet a jobb dalnok szavába.

Mert súlyos napokban olyan sokszor történt
Midőn a magyar már, azt hitték: megtörték,
Mikor a remények s hitünknek volt vége,
Hiábavaló a türes bölcsessége!
Akkor azok, kiket csaknem elfeledtünk,
Dalnokok a dallal életet adának
És bátran kiálták: „Él Isten felettünk,
A mi pajzsunk veszte ellenink hadának!”

S az alföldi rónák, felföld rengeteggel,
Felettünk az alkony s a kelő nap reggel,
Hegy, völgy, fű, fa, virág, temető gyászfája,
Óh! az én honomnak hol ninesen nótája?
Romlatlan szívemben a kunyhó lakója,
Ártatlan szerelmet, hóvirágot, táplál,
És ez a szerelem megvédi megóvja,
Tiszta, szent örökül magzatira átszáll.

A költők dalában a ti sorsotok van —
Sokszor me ny d ö r g é s d e h a l k k i c s i n y n a p o k b a n .
Mig zendülni ismét nem halljátok őket,
Óh ne is várjatok hatalmas idöket!
Majd, ha dalnok ajkin, kit ez az idö szült,
Feltámasztja egy nap a régi regéket,
Környezze dicsőség főjét, mig megöszült,
Ő tanuja lesz, ha nagy idöket éltek!

Gáspár Imre.

AZ UTÓLSÓ FELVONÁS.

— Beszély. —

I r t a : H a m a r L á s z l ó .

Furcsa eset, de megesett, hogy hol? nem tartozik ide.

Elég az hozzá, hogy Szentberek Domokos ur önagsága hatalmas férfiú volt abban a vidéki kis városban, amelyben lakott vala, levén nékie isten kegyelméből, — no meg őseinek gondos takarékoságából — oly dus gazdagságá, amilyennel csak a nábobok tudnak dicsekedni.

Hanem azért Szentberek Domokos ur önagsága mégsem volt ám megeledve sorsával, mert

a mindentudó bölc gondviselés, midőn egyik kezét áldólag nyujtotta volna felé, a másikkal úgy megverte, hogy holta napjáig sem fogja elfelejteni.

Tudják önök miképen verte meg?

Oltár elé erőszakolta egy jóféle mákvirággal, az a mákvirág pedig szirmait nagyhirtelenséggel elveszítette, csak a kórója maradt meg; méltó bosszúgára Domokos uramnak, aki boldog (?) házasság-élete folyamában nem töprenkedett egyeben, csak azon, hogy, ha már a mindenható asszonyt teremtett, miért nem némán hozta azt a világra?!

Nagyon kérem önöket, szép olvasónőim: neitéljek el Domokos urat, hiszen a fájdalom teszi őt oly udvariatlanná, meri — köztünk legyen mondva — annyit, de annyit kell szenvednie nagyon is hűséges oldalbordájától, amennyit még az a vértanu sem szenvedett, kit a középkor inquisitora hajdan kintpadra hurczoltatott.

Azt hiszik, önök, hogy Domokos ur talán gyáva, mert feleségét, — névszerint Brigitta asszonyt — nem bírja kordában tartani? Óh! korántsem! Domokos ur bátor, mint Alcibades, erős mint Hercules, hanem szerencsétlenségére éppen olyan bölc, mint egykor Midas vala; szerencsétlenségére, mondom; — mert, ha kevésbé oly bölc, bizonyára előbb nylik fel a szeme s hamarabb meglátta volna a szomszédban azt a gyönyörűséges tündérnőt, aki éppen azért látogatta meg Szentberek Domokos ur szék-

városát, hogy kedvre deritse azokat, akik abban szomorkodnak.

Azt a kis tündért Mariánnának hívták; foglalkozására nézve pedig színész nő volt, első drámai hősnője Hegyháti színtársulatának. Hanem hát az a színtársulat akár itéletnapig is komédiázhatott volna ott a fogadó nagy termében, mégsem gyönyörködött volna Domokos ur az előadásban és pedig azon egyszerű okból, mert felesége imádván a színészetet: mindennap hűséges látogatója volt Thalia templomának. Már pedig aminek Brigitta asszony kedvelője volt, azt ő halálából gyűlölte; eszerint a theátrumnak sem lehetett valami nagy embere.

Pedig utóljára is abba a verembe esett, amelyet úgy került!...

Egy délelőtti órában éppen a casinóból ment haza, midőn a borult ég hirtelen elkezdett könyezni. Szerencséjére esernyője vele volt; felnyitotta tehát s nyugodtan taposta tovább a meglágyult porondot. Amint így néhány lépést haladt, valaki váratlanul megragadta karját, ijedten néz oda, honnan a támadás jött, hát uram fia! egy gyönyörűséges szép leányt lát oldala mellé furakodni!...

— Uram! — szólt a bájos tünemény — bosszússon meg tolokodásomért, de az eső miatt féltennem kell egyetlen utcza ruhámat.

Domokos ur hamarjában szóhoz sem birt jönni,

TÁRCZA.

LÁTOGATÁS PATTINÁL.

Signore Nicolini a dunaparton sétálgatva, mé-lázó tekintettel bámulgatta széles, fehér sörényű fejedelmi folyónkat, midőn hirtelen egy halk kiáltással a vízbe bukik. Az operacékeseknél nem ritkán előforduló szédülés lepte meg s öt másodperc múlva csak két vergődő kar és egy művészileg bozantos fej csilámlott ki a vízből.

Ezt látni, villámgyorsan a vízbe ugrani, a kitűnő tenoristát, 11 gyermek atyját,*) Patti Adelina kedvencét a biztos halálból kiragadni, pillanat műve volt.

A tisztas olasz így leforrázva (bár hideg víz által) egészen természeti alakjába jött vissza. Az ijedtség s a víz együttes hatása folytán a különböző szépítő szerek eltűntek s azokkal együtt elpárolgott Nicolini a „nőhódító“ is. Nem maradt hátra más, mint az egy híján egy tuczet gyermek apja.

Hebegve mondott forró köszönetet; azután azt kérdé: mivel fizetheti meg önfeláldozó készségemet?

*) Csak ráfognak; tudomásunk szerint, csupán két gyermek atya.

S z e r k.

Gondolkodás nélkül válaszoltam:

— Mutasson be Signore a „divá“-nak.

Kivánságomat az ő olasz eszével kissé különösnek találta, de végre is fanyar mosolylyal ajkain karonfogott s rövid idő alatt a világhírű énekesnő előtt állottam.***) A „diva“ már akkor mindent tudott, mivel a parton álló léhűtők Nicolini esetét megvitték neki, de azért láthatólag izgatott volt.

Nicolini azt adva okul, hogy más toilette-et vesz, eltávozott s én egyedül maradtam a „divá“-val.

Sosem voltam nőekkel szemben tulbátor, de most formaliter megszeppentem.

Patti karcsu, légies alak, nagy, sötéttüzű szemekkel, finom metszetű arccal s egész lényén elömlő, szóval ki nem mondható, tollal le nem írható varázsszal.

Látva piruló zavaromat, biztatólag nézett rám s én leküzdvén magas foku trémámat, megkezdtem a társalgást.

Kérdezősködtem mesés diadalairól, első feltűntétől kezdve a legutóbbi időkig szokatlan bátorsággal, talán több bizalmassággal, mint a helyzet megengedte.

**) Ön valóban szerencsés volt!

S z e r k.

csak az esernyőjét fogta másik kezébe, hogy jobban megóvja a szép ismeretlen öltözetét.

— Kösönöm uram — szolt ismét az a nyájas, csengő hang — ez a néma szolgálatkészség azt bizonyítja, hogy bizalmamat nem vette önrosz néven.

— Óh, dehogya! . . . — hebegé Domokos ur oly modorban, mint midőn a bőrdudából nagy sokára ügyyel-bajjal hangot csal ki a tanulatlan pástortor gyerekek.

— Pedig e városban félve kell az emberekhez közeledni, — folytatá a szép leány a társalgást — mert itt a magamfajta, védtelen teremtés kevés szivességre számíthat.

— Magafajta, védtelen teremtés?! — mordult fel Domokos ur, bámuló tekintet vetve utitársára, aki, ha hirtelen szemébe nem mosolyog azzal a két büvölő csillaggal: úgy otthagyja a faképnél, mint egykor szent Pál az oláhokat.

— Hm! hát, ha szabad tudni, ki és mi ön? — kérdé a bizalmatlankodni kezdő férfi.

— Nevem Marianna; e nevet ismeri Erdély, ismeri az egész Magyarhon.

— Akkor én nagyon el vagyok maradva.

— Hogyan, ön nem ismer engem?

— Honnan ismerném?

— A szinpadról!

— Ah! tehát ön színésznő! — szolt Domokos ur megkönyebülve. Szép, igen szép. . .

Oly különösnek, mondhatnám fenségesnek tñnt fel előttem ez a dolog, hogy nem értem rá holmi aprólékos udvariassági szabályokkal bibelődni. É n! Pattival négyszemkőzt beszélgetve!! Inkább volt kilátásom, hogy a valesi herczeggel pertu leszek, mint e kiváló szerencsére.

Egy hódítóval ültem szemben, ki nagyobb volt, mint I. Napoleon, mert bevette Szentpétervárat minden ellenállás nélkül; ki hatalmasabb a büszke Angliánál, mert a kalmár szívé Amerika egykoron lábainál hevert.

Kiről a hatodik nagyhatalom, a sajtó is csak elragadtatással nyilatkozott.

E fölötti csodálatomnak kifejezést is adtam, mire a „diva“ ajkán fájdalmas mosoly jelentkezett.

— Ugy látszik, ön el van maradva a világtól. Nem olvasta azt a bizonyos muszka ujságot, melyben ama bizonyos jelenet De Caux marquissal oly kirívó, sőt (ezt könyező szemekkel ejtette ki) szemtelen színekkel van festve?!

Összeszedtem gyarló memoriám foszlányait s valóban visszaemlékeztem azon barbár ujságra, sőt arra is, hogy a hazai lapok mily mohó készséggel terjesztették tovább e pikáns híreket.

— De az ám nem szép, hogy ön nem ismeri Mariannát: ez arról győz meg, hogy nincs szerencsem barátaim sorában üdvözölni uraságodat.

— Ha eddig nem voltam barátja, az leszek ezután, csak azt ne kívánja, hogy baráti érzelmeimet a színházban fitogtassam.

— Legyen nyugodt uram, engem nemcsak a tapsok és babérok boldogítanak, hanem — —

— Hanem?

— Ejj! ne nézze ön, mennyire vigyázva óvtam egyetlen kimenő ruhámat, az eső mégis tönkretette!.

Domokos ur úgy találta, hogy a ruha tiszta facsaró viz lett, daczára annak, hogy esernyőjét egész önfeláldozással hordozta Marianna feje felett; hanem azért vigasztalásul jónak vélte felemlíteni, hogy miután az ő ügyetlensége folytán a kisasszony kárt vallott t. becsületbeli kötelességének tartja kárpótolni őt vesztesége miatt, ha ugyan e baráti jóindulatból jött ajánlat nem esnék kifogás alá.

Marianna sokkal gyakorlatiasabb gondolkozású nő volt, hogysem az ujonan szótt frigyét merő álszeméremből felbontsa. Megköszönte tehát Domokos urnak előzékeny figyelmét, azután pedig kezét nyujtva ama reményben vett tőle búcsut, hogy mielőbb látni fogja legujabb barátját, a ki az önzetlen, áldozatkész barátoknak valódi mintaképe.

— Hogyan már búcsuzik?

— Én már itthon vagyok!

— Valóban asszonyom — felelék — a közönség, különösen az ujságíróhad indiscretiója minden fogalmat meghalad. Mikor valahol vendégszerepel, folytonosan emberhaláltól kell tartani, oly nagy az entusiasmus; gyönyörű hangjának egy trillájáért százakat fizetnek, imádják egész a megfuladásig s a pénztár körül nem ritkák az összezuzott oldalbordák; szavakat nem találnak tetszésük kifejezhetésére, elájulnak a gyönyörtől, égnek a vágytól s ime: mikor egy kis botrány fölszínre kerül, minő mohó kárörömmel bonczolják azt föl legalsó részéig s csinálnak a vakondturásból Csimborassót!

Az ő szüklátkörű, sötét világukban azt hiszik, hogy a művészet óriásainak magán dolgait a nyárs polgár ostoba szemüvegén kell tekinteni. Ah hitvány tehetetlenség, kicsinyes irigység!!

Fokozatos elragadtatásom kitűnő hatást tett a „divá“-ra. Nemes hevemét látható gyönyörrel szemlélte. De hirtelen buskomolyság mutatkozott halvány arczán.

— Nézzen jól arczomba uram!

El sem tudtam képzelni, hogy mit akar, de mégis teljesítettem szeszélyét.

— A dicsőség nem jár áldozatok nélkül. A riadó

— Nini! hiszen mi éppen szemben lakunk...

— No lám és mégis a véletlennek kellett ben-
nünket összehoznia!?

(Folyt. köv.)

ZRINYI MIKLÓS A KÖLTŐ.

— Kazinczy Ferencz levelei nyomán. —

Abafi Lajostól.

(Vége.)

E censurai törlésnek közlése után — így folytatja levelét: azt teszed fel felőlem, hogy tudom, hogy azt a nagy embert nem kan ölte meg*) — (ezt eddig tudtam) — hanem, hogy maga választotta magának a halált inter dua mala. — Én eddig azt hittem, hogy ő oly formán hala meg, mint Martinusius. Ha tudsz valamit e részben, add tudtomra, szeretem én az olyakat tudni.

Hogy és mit felelt barátja e kérdésre, azt nem tudjuk, mert Sárközy levelei lappangnak. Hogy Zrinyi munkáinak kiadása azonban ezuttal elmaradt, azt tudjuk. De Kazinczy annyira beleélte magát Zrinyi műveinek tanulmányozása közben annak gondolkodásmódjába s irányába, hogy, midőn 1811-ben „Zrinyi“ című költeményét megírta, azt ódon nyelvezeténél fogva sokan nem az ő, hanem Zrinyi versének tartották; holott a költeményben alig van egy-két versszak Zrinyitől és néhány versszak Zrinyi előszavának versbe átídomitása; a többi Kazinczynak eredetije.

Csak öt évvel azután fogott hozzá Kazinczy nyílt erővel Zrinyi művének kiadásához és ezuttal egész erélyel. 1815. márt. 19-kén azt írja Kis Jánosnak: „Én ezt a holnapot a Zrinyi Miklós munkáinak kiadására szente-

*) Mint általában hiszik, Zrinyit, a költőt, vadkan ölte volna meg egy vadászat alkalmával 1664. november 18-án.

Szerk.

tapsokért, koszoruk özöncéért drága cserét tettem. Ar-
czom üdesége volt az ár.

Én a legmagasabb foku udvariassággal figyelmeztettem, hogy most még szebb, mint 16 éves korában.

Ekkor egy őszhajszálat keresett ébenfához hasonló fürtei közt.

— Ime — mondá — a hanyatlás első hirnöke. De a mi pályánkat nem lehet máshoz hasonlítani, mint a meteorhoz. Felszállunk magasra az egész világ bámulatától s ujjongásától kísérve, aztán hirtelen lesuhanunk, nem sajnáltatva senkitől, de elfeledve mindenkitől. Emlékezzék vissza ön e szavakra 30 év múlva; akkor higye el, senki nem fog többé beszélni a „divá“-ról. Emlékünk gyorsabban meghal, mint a hullócsillag futása.

Az elmékedések egész légijója támadt agyamban zengzetes szavaira, vékony kis kezeit éppen ajkaimhoz akarom vinni, midőn

— Ifjúr! keljen föl, meghül a reggelije!... szavakkal a legkevésbé légies termetű takarítónő állott előttem. Ébredés soha ily rosszul nem esett.

Ember Károly.

lem. Invenior Parthis mendacior (mert azt hirdetem mindenfelé, hogy sok esztendő óta nem emlékezem, hogy gyertyánál dolgoztam volna.) et prius orto sole vigil calammum, libros et scribia posco. Valóban nem csak éjfélig dolgoztam benne, s színt oly keserves munkával mint a régi classicusok kritikus kiadói a magok Auctoroknak recenseálásában, hanem néhány ízben még reggeli gyertya mellett is. De a fáradság nem vala hálátlan: gazdag bányára találtam benne, s szemem nem gyengébb mint volt. — Augusztban jó sajtó alá, s enyém lesz az öröm, hogy a régibb kornak is legjobb poétáját én adám ki. — Zrinyi nagyobb ember volt mint a fecsegő Gyöngyösi.

Másnap (márc. 30-kán) ugyan erről értesíti gr. Dessewffy Józsefet is: „Nekem martius igen jól folyt el: sokat dolgoztam és jót; most azt a nevezetes régi írónkat készítem sajtó alá, a kit én, minden fogyatkozása s darabossága mellett, ugy tisztelek, mint az újabbak közt Báróczyt és Révait. Találd, ki ez? Zrinyi Miklós. Trattner augusztusban véteti sajtó alá. Mi öhozzá képest az a kedves fecsegő Gyöngyösi! Bizony a Zrinyieken halhatatlan fény ül: az egyik dicső halállal hala meg Szigetnél, mint egy második Leonidas; a másik pedig nagy katona is volt, nagy ur is, nagy tisztviselő is, nagy író is.“

Feltűnhet, hogy Kazinczy, valahányszor Zrinyiről megemlékezik, ennek dicséretét majd mindig Gyöngyösi-nek ócsárlásával kíséri. Ezt azonban nem szabad pusztán subjectiv ellenszenvnek tekintenünk; akkor, midőn Kazinczy oly ferde izléssel állt szemben, hogy pl. a finom műveltségű Dessewffy József is Goethe fölébe tette az üres szó-zaporító Kotzebuet; midőn még maga a nagyérdemű Bessenyei György is azt vallotta, hogy „Gyöngyösi a legnagyobb magyar költő“, — akkor csak ugy lehetett Zrinyit rehabilitálni, ha egyuttal Gyöngyösi tekintélye megtámadtatott, megingattatott. És ezt Kazinczy hűségesen megcselekedte.

A két Zrinyi, költőnk és a szigeti hős, neve annyira össze van kapcsolva, hogy alig szólhatunk az egyikről a nélkül, hogy a másiktól meg ne emlékeznénk; ha a szigeti hősről van szó, nem eshetik, hogy költői dicsőítőjét meg ne említsük. — ha pedig a költővel foglalkozunk, im ott áll a szigeti hős alakja, kit Zrinyiászával örökre megdicsőített. Kazinczy szintén egy pár helyen egymás mellett említi neveiket és alkalmilag el is beszéli, hogy egy fontos alkalomkor hogyan tévesztették össze a két Zrinyit, illetőleg arcképeiket. Elbeszéljük az esetet, combinálva azt a két versiót, melyben Kazinczy azt 1824-ben Dessewffy-nek és Guzmicsnak megírta volt.

Krafft Pétert, a történelmi festőt, a nádor megbízta, hogy négy ölnyi képen fesse le a pesti muzeum számára a szigeti Zrinyi hősi halálát, amint kilép a várból s elcsik. Gróf Festetics László, kinek birtokába jutott Csáktornya s vele a Zrinyiek arcképcsarnoka, felkérte, hogy Zrinyi Miklós arcképét hozassa fel e célra. Ez megtörtént; Krafft azt felhasználta s Festetics számára még külön le is festette, hogy művészi kéztől bírja a képet. Valaki azt tanácsolta Festeticsnek, hogy e képet metszesse rézbe s mint a fejedelmek szokták, adja ajándéku, de hogy több beese legyen, ne ereszze kereskedelembé. Ez megtörtént. Márkus Ignácznak is jutott egy példány és ez megmutatta azt Igaz Sámuelnek, a Hébe című zsebkönyv szerkesztő-kiadójának s megengedte hogy zsebkönyve számára lemásoltathassa. Igaz kapott az alkalman és Kazinczyt kérte fel a szöveg megírására, amire Kazinczy örömet ráál ott. Elkészült a kép és Igaz annak egy példányát a Hébe utolsó ivaival megküldötte Kazinczynak is. „Abderitai csiny!“ — kiált fel Kazinczy — ez nem volt az 1566-ban elesett szigeti hős, kiről a szöveg szólt, hanem Zrinyi a költő! — S ezt gróf Festetics, a Zrinyi jószág mostani birtokosa, nem tudá! S Krafft a violaszin virágos selyem kaftányu szakálás Zrinyi Miklós helyett egy sujtásos dolmányú, szakálatlan Zrinyi Miklóst feste, s nekem kelle felvilágositanom őket, hogy a dolog lármát

ne üssön. Fertelmes megtévedés. Könnyű képzelni, mely zavar, mely kaczagás lett volna, ha a tévedés akkor világosodott volna fel, midőn a kép ki lett volna téve, fel volt volna függesztve.

Kazinczy azonnal kikereste arcképgyűjteményéből mindkét Zrínyi arcképét és azokat a nádornak, egy magyar levél kíséretében megküldötte, hivatkozván a Schrenk-féle „Icones Ambrasian. Collect“ című műben foglalt Zrínyi-arcképre, melyet az 1529-ben született és 1595-ben meghalt Ferdinánd főherceg készíttetett, aki Zrínyit, a szigeti hőst, ismerte s ez arckép őt szakállal adja.

A nádor igen jó néven vette Kazinczy jelentését s meghagyta udvari főmesterének, gróf Beckers tábornoknak, hogy neki azt köszönje meg: „Mit Vermeldung höchstihro Dankes“ ez a kifejesése.

Bizony szomorú dolog az, hogy 50 év előtt nemcsak az örökös, de még literatus emberek sem ismerték és nem tudták megkülönböztetni nemzetünk két nagy fiának arcképeit!

Az értekezés pedig általános tetszéssel fogadtatott és egy ideig kiváló büszkesége volt Kazinczynak; örült annak sikerültségén és a hatásnak, melyet a közönségre s kivált az írókra tett. Örömet nem is titkolta. Így pl. írja Guzmics Izidornak 1824. aug. 27-kén: „Igaz Sámuel írja, hogy a Hébe (zsebkönyv) censora visszaadván neki a Hébe kéziratcsomóját, ezt mondá: „Hierträgt Kazinczys Zrínyi die Krone.“ — Kimondhatlan örvendek ezen ítéletnek, olvasd meg ezt majd, s légy figyelmes a Zrínyi buzdítására. Azt én adám a Zrínyi szájába. Hiszen amit olvasunk az sem volt a Zrínyié magáé. A kik vele voltak mind elvesztek, s Zrínyi azt papiroson nem hagyja. — Oh mely melegen forrott az lelkemből! Megjelenvén a Hébe, kérdi Guzmicstól (1824. dec. 13-án) „Láttad-e a Hébe t? s melegítette-e kebledet az én Zrínyim? mert azt ugyan téled várom, — nagyon kívánom. — Lángoló szívvel irtam azt s úgy hiszem, lángomnak által kell csapni olvasóim lelkébe.“ Ugyanily értelemben írja 1824. szept. 23-kán Kis Jánosnak: „Zrínyit, Igaz és a bécsiek, sőt itt is sokan, nagyon megkedvelék: de ők nem az én dolgozómoknak adják javalójokat, hanem a tett nagyságának, s ezt, ha ugyan józan vagyok, nekem nem kell felejtennem.“

De fejezzükbe böngészésünket. Ugysem volt szándékunk sem Zrínyi Miklós életrajzát újból megírni, sem költészetének újabb jellemzését nyújtani; czélunk egyedül az volt: a Kazinczy féle levelezésekben szétszórta, Zrínyire vonatkozó megjegyzéseket egybeállítani, mint amelyek már így is elég érdekességgel bírnak.

Soraimat Kazinczy „Zrínyi“-jének utolsó versszakával végezem:

Magyarnép! egy munka marad reád tőlünk:
Ezt tanítja neked: Van erőnk, nincs lelkünk,
Kiholt a jámborság és a hűség bennünk,
Kövess engem, szeresd hazád! Isten velünk!

Oh ne hagyj itt...

Oh ne hagyj itt bűvös álom,
Ringass, altass karjaidban!...
Mig velem vagy, azt hiszem, hogy
Ő is szeret, ő is itt van...

Átöleli derekamat,
Arczomat megsimogatja,
Én vagyok a szemefénye,
Én vagyok a gondolatja;

Csókot lehel ajakimra,
Szerelmet sug titkon. lágyan...
Hadd higye, hogy nincs óhajom
S hogy nincs többé semmi vágyam...

Oh maradj hát, ne suhanj el,
Boldogító édes álom...
Hiszen ébren ugyis olyan
Árva vagyok e világon!

Dengi János.

GÖRÖG MŰVÉSZETI VÁZLATOK.

Váry Gellértől.

A régi görögök két oknál fogva váltak örökemléküekké a világtörténelemben. Ez okok egyike a láthatlan gondviselésben, másika pedig önmagában a görög nemzetben gyökerezett. Amannak köszönhetők, hogy egész Európa összes nemzetei közül a műveltség ösvényére ők léphettek legelőször; emennek pedig tulajdoníthatjuk, hogy a kijutott teret oly dicsőn betöltötték, mint ahogy talán egy nemzete sem a földnek.

A görög nemzet ugyanis alig emelkedett történelmi értékre, már is oly sokoldalú tevékenységnek nekifeküdt, tetteiben oly buzgóságot tanusított, hogy még most is mindannyiszor bámulattal telik el lelkünk, valahányszor csak emlékezetünkkel működésök különféle nyilatkozatán keresztülfutunk. Oly csekély számú nemzet, oly kis téren, oly rövid idő alatt, hogy oly roppant mennyiségű, oly kitünő szépségű és finomságú terméket hozzon létre, az valóban meglepő. A tetterő mintegy kioltatlan láng gyanánt égett a görög keblekben, mely az egyeseket szorgalom és munkára ösztönözte. A régi görög előtt a világ, az emberi élet nyitott könyv volt, melynek ő minden lapját iparkodott megérteni, minden betűjét megfigyelni. Az eleven lélek, mely minden iránt érdeklődött, ami csak az életben előfordulhat, minden körül tevékenységet idézett elő. A görögöt a tenger kereskedésre nógatta, a szép éghajlat költészetre lelkesítette, a polgári élet a közügyekkel való foglalkozásra buzdította, az eszményben gyönyörködő érzület a művészetre ébresztette, az egésszéges gondolkodás a bölcselkedésre vezetett.

Maradt is a görög nép elenyészte után oly gazdag szellemi kincs az emberiségre, melyből az mai napig is eszméket, gondolatokat, fölfogási módot, de mindenekfelett, mint afféle kiapadhatlan forrásból, szép izlést merítget.

Volt idő, midőn Európa nemzetei nem szívták a szellemi kiképződés elemeit a görög termékekből úgy, mint már p. o. mostanában is, hanem a latinságot mint nyelvet tekintették műveltségök egyedüli kutfejűl. A tizenötödik század folyamában e gondolkodás változni kezdett s a latinság mellett apródonként föltűnedeztek a görögök írott termékei is. Akinek körülményei engedték, örömet szentelte képességét a görög irodalom tanulmányozására. Föltűnt ekkor, hogy az eddigi latinság igen eltorzult alakja azon latin nyelvnek, melyen az igazi latin írók gondolataikat kifejezték; kiviláglott, hogy maguk a latin írók is csak másolói voltak azon igazi classikai gondolkodásnak, amely tulajdonképen a görögök műveiben van letéteményezve.

Nem csodálkozhatunk, ha a görög termékek tanulmányozása körül a figyelem egyelőre csak az írott művekre esett s ha azok, akik még a tizenötödik vagy tizenhatodik század alatt a görögökkel foglalkoztak azoknak csakis irodalmi tevékenységével ismerkedtek meg. Azóta az ásatások kiderítették, hogy a görögök nemkevésebbé dicső dolgokat hoztak létre a művészetben is; hogy azoknak élményei a művészeti remekből éppen úgy visszatükröződnek, mint az írott könyvekből; hogy a görög szobrok és műépületek egy szerves egészet képeznek, melyek egygyé olvadva nagy-szerű kő-költevény gyanánt állnak a szemlélő előtt

Megláthatni ennek egyes remekeiből azt, ami görögös, és ami általánosan emberi; meg azt, ami a művész egyediségéből származott; meg, ami a korszak gondolkodásának kifolyása s mindez gyönyörű csoportozatokban fűződik azon legfőbb eszme körül, melyet a görög nemzet történeti hivatásának mintegy öntudatosan fölismer.

A művészetnek e remekei képesek a görög classikaiság ismeretére és megizlésére vezetni még azt is, aki a görögök írott műveit eredeti alakjukban nem olvashatja. Ezért jött jelenleg szokásba a régi görög szobroknak jól talált másolatokban való szaporítása. Nemzeti muzeumunkban is meglehetősen mennyiségű s híven utánczolt szoborral találkozunk szemeink, melyeknek a régi görögöktől származó eredetije majd egyik, majd másik európai muzeumban foglal helyet. Itt látjuk már a Niobe csoportozatot, a francia bikát, a szónokot, a tisztítózt, a diszkosz-hajítót s több jeles szüleményét a régi görög szobrászatnak. Mindenesetre így gyarapodhatunk minél többen a classikaiság ismeretében; így tárul ki előttünk a föld legizlésebb nemzetének lelkülete; így öregbedünk önmagunk is az izlés meg az értelmi fejlettségben.

Az értelmi fejlettségnek mindig egyik legvilágosabb jele volt az, ha a gondolkodónak a figyelme nem akadt meg többé az egyes tárgyakon, hanem a képzelet erejénél fogva látni bírta azon általános tulajdonságot is, mely több egyes tárgynál egyforma alakban mutatkozik.

A középkor bölcssei sokat vitatkoztak a fölött, hogy vajjon létezik-e ez általánosság, melyet csakis képzeletünkkel bírunk fölfogni, de a tényleges valóságban meg nem mutathatunk, vagy pedig az csak üres agyrém, melynek semmi értelme? Egyik fél erősítette, amásik tagadta. Korunk, mely az értelem dolgában jelentékeny fokra emelkedett készakerva-e vagy akarata ellenére? de bizonyos, hogy az általánosság eszméjét a tudomány minden ágánál előtérbe léptette. Az egyes dolgok mostanában csak adatok, melyekből az általánosságot kell fölismerünk; csak tényezők, melyek mindaddig befeljezetlen műtét gyanánt állnak előttünk, míg azokból a végeredményt kikövetkeztetni nem tudjuk. Ha egyszer áteresztyük elménken az egyes eseményeket s fölismerjük azokban azon általános pontokat, melyek azok mindegyikében megvannak, megtaláltuk az általánosságot, fölismerjük azon dolgok jellegét, szóval a tudomány fokára emelkedtünk.

Amint áll ez a nyelvészet vagy a természet körében, úgy az emberi élményeket illetőleg is. Az emberi egyedek tesznek és végrehajtanak egyet-mást, a mint kinek-kinek szíve sugalja vagy körülényei engedik, míg idofolytával a tettek nagyszerű halmazza alakulnak, melyben a belátó értelem ismeri föl az összetartozó elemeket s így lesz abból egy gyönyörű kép, melyben egyik nemzet úgy, mint a másik maga-magát lerajzolja. S ha van ilyen nép, mely önmagát tetteiben híven visszaadta, melynek egyes műveit áttekintve, az általános jellemet tisztán ki lehet olvasni, úgy bizonyosan a régi görög nemzet az. Valami bámulatos következetesség és meglepő szerves fejlődés az, mely e nemzetnek egyes tényeit összeköti s mintegy nagy egésznek mellözhetetlen alkatrészévé teszi. Van valami, ami kétségtelen világossággal fölismerhető a tér és idő tekintetében egymástól legtávolabb eső görög tettekben is s ez nem más, mint az embernek természeti és erkölcsi értelemben teljes fejleményre juttatása.

E gondolat igaz, hogy különféle eseményekkel összekötve fordul elő; majd hadi foglalkozás, majd törvényhozás, majd irodalmi vagy művészi tevékenység alakjában, de mindig oly jellemvonása gyanánt a helyen törzsnak, melyet az csecsemő korától kezdve utolsó lehelletéig soha meg nem tagadott. Oly két pont ez,

melyeknek egyike enyészhetlen fényvel sugárzik ki a görögök hitregés, a másika pedig történelmi korából. Amaz vivta ki azt, ami természeti az emberben, emez pedig ami erkölcsi.

Verulami Baco a régiök bölcsességéről írott művében különösen magasztalja a görögöknek leleményességét, midőn azok a természetet Pan nak képében állították elő, akit úgy képzeltek el, mint az emberi felső testnek kecske lábakkal való összetételét. „Mert a természetben — írja folytatólag a jeles angol — úgy látszik, hogy semmi sem egyszerű, hanem mintegy két elemből van összetéve. Így az emberben van valami az állatból, az állatban valami a növényből, a növényben valami a lelketlen testekből úgy, hogy tulajdonképen minden kétalakú, amennyiben egy fensőbb és alsóbb elemnek összetétele.“ (De sapiente veterum.)

Ha az ember ily csodás összetétele természetnél fogva az emberiségnek és állatiságnak, úgy az ember természetes sajátosságainak kivívása alatt nem érthetünk egyebet, mint az ember testi létének megszabadulását minden oly járuléktól, ami nem emberi. S éppen ez az, amit keresztülvitt a görögök hitregés kora Amennyiben a régi görög írók világító fáklyája mellett az elsötétült messze multba visszatekinthetünk, nem is egyebet látunk abban, mint folytonos csatározást, a redkivüli erejű hősök és az állatisággal egygyé forrott szörnyetegek közt. Herkules, Theseus, Perseus, Bellerophon s többféle hősök a görög nemzetnek, egyének voltak, kik magukban egyesítették mindazt, a mi emberi volt; míg a kentáurok (féligen ember, féligen alaku lények) gorgók, chimaérák s más egyebek képviselték azon állatiságot, melynek nemcsak meg kellett hódolnia az emberi természet előtt, hanem attól egyzersmind külön is válnia.

Meddig tartott e küzdelem, az emberi természet és az állatiság között? annak nyomára nem találunk, de tény az, hogy a történelmi kor földerültével már természetes emberek állanak előttünk Görögország földén, kiknek lelkében már csak emlékezet gyanánt éltek azon küzdelmek, melyeket a hősök az emberiség érdekében kifejtettek. A történelmi korszakban, már sem természet nézve nincsenek óriások, sem erőre nézve hősök, hanem csak természetes emberek, kikre mintegy titokszerű ösztön gyanánt maradt a természeti embernek az erkölcsi értelemben vett emberrel való kiegészítése.

(Folyt. köv.)

Gyöngyszemek.

— A szerkesztő jegyzeteiből. —

7.

A sors szigorúan következetes magával . . . azzal bünteti az embert, mi által vétkezett; ha nem elégi meg a polczot, melyre fölmagasztalta, ha kába fővel még magasabba kapaszkodik, lebuktatja, . . . elveszi tőle mindazt, mivel addig megajándékozta.

Az utolsó Szapolyai

Ábray K.

8.

Harmincz éves nő nem létezik. A 20-ból egyenesen a 40-be lépnek. Ötven éves nőt sem láttam; a 40-ből egyenesen a 60-ba lépnek.

Eszmetöredékek.

Heine.

9.

Szerencsés, ki hitét, dalát, Szerelmét jól elrejtethi

Tücsök.

Beranger.

10.

A korlátlan bizalom nemcsak tápláléka a barátságoknak, melyből ez él, hanem a szerelem is elhervad s kihal e bizalom híján.

Napoleon fénykora és hanyatlása

Mühlbach Luiza

11.

Az akadályok sokaságától elijedni, nem nagy szívnek, nem bátor léleknek tulajdona.

Beszéd 1798.

Bacsányi.

12.

Nincsen a világon kellemesebb, mint a nő szerelme annak, aki elnyeri.

Természet ellen.

Rahel

13.

Amit bárki másnál az érzéketlenségnek tulajdonitanánk, mikép magyarazzuk meg oly nő szívében, akinél a szerelem és viszontszerelem vágya bizonynyal nem hiányzik?

Buckingham hercegy hét csókjá.

Gonzales Moléri

14.

A szerelem kötekedni szokott.

A ház gyermeke.

Szabó Richard

15.

A nő hasonló a távolban ragyogó fényhez; a bódult szerelmes vakon rohan, hogy drága gyémántot vagy tündöklő aranyat emeljen fel keblére. S mit talál? Egy tört tükördarabot!

Rajzok az életből.

Tóth Ferencz

J R O D A L O M .

(„Dalos mező“, költemények. Irta: H a j g a t ó Sándor. Budapest, A i g n e r Lajos bizománya. 1877.)

Ha végig tekintünk a vidéki lapok tárczáin, bámulva szerezük ama tapasztalatot, hogy bizony nekünk rettenetes sok poétánk van; no hogy aztán ez a rettenetes sok poéta megérdemli-e a poéta nevet? más kérdés. Van köztük számtalan olyan, ki a szerencsés véletlen folytán már némi „névre“ is tett szert, anélkül, hogy azt megérdemelné; neve az ilyeneknek már annyira ismert, hogy a szerkesztők c s a k e z é r t i s közlik verseiket; ezek aztán abban a hiszemben levén, hogy ők „hivatott költők“, széltiben hosszában üzik ezt a háládatlan mesterséget, pedig versük rendszerint nem egyéb eszmenélküli, száraz prózánál rimbe csapva, vagy ha akad itt ott, melynek meglehetősen tartalma volna, oly silány külalakban van kidolgozva, hogy az olvasónak két sor átbetűzése után elmegy a kedve a végigolvasástól.

Kétségtelen azonban, hogy akad közöttük néhány olyan is, ki tartalmat és külalakot ügyesen párosítva, reményekre jogosít s megállja helyét a szigorubb kritika előtt is.

Ilyen a kevesek közt H a j g a t ó is, kinek költeményei előttünk fekszenek. Figyelmesen olvastuk át a csinos kötetet s megelégedve tettük le.

Verseinek legnagyobb részéből meglátszik, hogy Hajgató gondolkozó és költői lelkületű egyén, ki éles figyelemmel kíséri az életet s nem késik annak szebb, költőibb vonásait papírra tenni. Meg van győződve az élet hiábavalóságáról, az emberek kalmár lelkéről, a céltalan küzdelemről; gunyolódik, kesereg fölötte, de végre is megnyugszik, küzd tovább, kiengesztelődik és szeret.

Megkapó eszméi, lángra gyújtó érzelmei nincsenek; szomoruan boldog tűzhelyének egyetlen mécse van: a családi szeretet, mely magára az emberi családra és emberiségre is kiterjed; ez fakasztja dalra családjá, a haza s az emberiség iránti meleg vonzódásában; ezek szeretetének egyedüli tárgyai s ezekben is találja leginkább otthon magát.

Sokszor kifakad, de nem kiabál eget ostromló lár-mával, hanem elpanaszolja baját, szomorúságát bánatosan, vérző szívvel, de csakhamar kiengesztelődik, megnyugszik sorsában s boldognak érzi magát.

S e tekintetben leginkább kielégítő.

Mint egy vörös vonal gyanánt húzódik keresztül az egész kötetben meghalt gyermekének emléke. De ezt is megnyugvással türi, sőt vigasztaló balzsamot csepegtet szeretett neje szomorú szívébe is. — Hiven tükrözi vissza szomorú vigasztaló lelkét „Leánykám emlékezete“ című költeményében, mikor mintegy kiengesztelődve így folytatja:

Lehet, így volt jobban; a jövő oly kétes,
Csak keservek árán nyújtja, a mi édes,
Hervadni születünk.
Erős nyugtatással szólok dult szívéhez,
Mig a vigasztalás rajtam is erőt vesz,
S együtt sir a lelkünk,
A mint koszorút fűz egyszerű fejfádra,
Búdalt irok keblem mélyéből hozzája,
Mást ugysem adhatnék.

Hasonló odaadással, szeretettel csügg az emberiség jóllétén is, melyet minél inkább haladni lát, annál kevésbé tart boldognak. A távirásról, korunk egyik hatalmas vívmányáról elmélkedvén, versét így fejezi be:

Bár egyetértést vinne szét
És — lenne boldog a világ!

Uj évi kívánatait meg így:

Boldog új évet kívánunk
Az egész világnak!

Hasonlítást tesz az emberiség egykori és jelenlegi állapotán s odajut, hogy

Van ma minden, ami nem volt,
Van piac, fény, ezer pálma;
Egy, csak e g y hiányzik még: az
Emberiség boldogsága.

Néha az emberi szeretet annyira elfoglalja a lelkét, hogy kilép a nekivaló borongós érzelmvilágból s gunnyal akarja ostromolni azt, mi az emberiség bódogulását akadályozza vagy az élet szépségét megfosztja zománczától, de ilyenkor legtöbbször trivialis és izetlenné válik. Ilyen a „Merengés“, „Hamvázó szerda előtt“ és „Menageriában“ s több ezekhez hasonló hangu darabja, melyeket kötete előnyére hagyhatott volna ki. Ugyanezt tehette volna néhány száraz alkalmi darabjával is.

Csinosak gyermekversei.

Ugy látszik, hogy Arany és Petőfi kedvenc olvasmányai lehetnek, mert mindakettőnek vannak e kötetében nyomai. Arany befolyása különben előnyére válik s különösen verselésére nem kis befolyással volt; Petőfi befolyása azonban már csak — leginkább kisebb, nagyot mondani akaró — verseiben és remniscenciáiban mutatkozik.

Verselése egyébiránt ügyes, technikája gyakorlott mindenütt, de legkivált az Arany-féle versekben és népdalokban; külalakjai változatosak, rimeik kielégítőek.

Kicsinyeskedés ugyan, de kénytelenek vagyunk a nyelvet, különben ügyesen kezelő szerzőt figyelmeztetni, hogy máskor a helyesírásra is tekintettel legyen, mert ennek felületes tekintetbevételével azt éri el, hogy az olvasó másat ért, mint amit szerző értetni akar, vagy éppen érthetlenné válik. A „vizeny“, „savany“ stb. szók is kerülendők.

Az elmondottakat tehát abba öszpontosíthatjuk, hogy Hajgató bir költői lélekkel, ennek alkotásait kifejezni tudó ügyes technikával s ha ezentúl nagyobb gondal dolgozza ki műveit és kevesebbet versel: (mint halljuk, verseinek ez már a harmadik kötete) maradandó becsüket is alkothat.

Argus.

J R O D A L M I M I R E K .

Sietek tudomására hozni olvasóimnak, hogy e számtól kezdve a „Délbáb“-nak szerkesztője és kiadó tulajdonosa vagyok; ugyanazért minden, a lap szellemi vagy

anyagi részét illető küldemény vagy megkeresés kizárólag nevére címzendő.

Debreczen ápril 13. 1877.

Dengi János,
a „Déliabáb“ szerkesztője
és kiadó tulajdonosa.

Kérem: ama tisztelt előfizetőket, kik az első számot széküldési tévedés miatt még mindezideig sem kapták, hogy arról engem tudósítsanak s legyenek elnézéssel e kis kellemetlenségért, mely kezdő lapnál a legjobb akarat mellett is meg szokott történni. Jövőre különös gond lesz fordítva a pontosságra.

A „**Kisfaludy-Társaság**“ széküldé fölhívását „Pártolói könyvtár“ című vállalatára. E vállalat megindul Gyulai Pál aesthetikai és kritikai dolgozataival, Kemény Zsigmond „Férj és nő“ című regényével, Szász Károly „Salamon“ című nagy eposzával stb. Évenként négy kötet munkát fog hozni, melynek ára kötetlenül 6, diszkötésben 8 frt

A „**Petőfi-Társaság**“ hasonlóképen egy enémű vállalatot indít meg kizárólag a hazai szépirodalom újabb és jobb termékeiből. Az első évfolyam hozni fogja Endrődi Sándor költeményeit, Jókai Mór egy kötet szépirodalmi dolgozatát, Balázs Sándor vig elbeszéléseit, Zichy Géza költeményeit és Vaday K.-tól egy kötetes regényt. Az első öt kötet (első évfolyam) előfizetési ára 5 frt.

Mint a hazai szépirodalom emelésére célzó értékes vállalatokat, a legmelegebben ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Felhívjuk az olvasó közönség figyelmét **Dolinay Gyula**, író-társunk „**Lányok Lapja**“ és „**Háros Mula tató**“ című vállalataira. Előbbi serdülő leányok számára van szerkesztve komoly, mulattató és hasznos tartalommal különösen a gazdasszonykodás köréből; ára egész évre 4 frt. — Utóbbi leginkább a komolytörekvésű tanuló ifjak számára, nekikvaló tartalommal; ára egész évre 4 frt.

Dolinay e vállaltai már évek óta fenállnak s hovatovább nagyobb elterjedésnek örvendenek, ami mindenesetre a legörvendetesebb ajánlatul is szolgálhat.

Uj, rendkívüli, érdekesítő aláírási felhívás kering a nagy érdeklődéssel várt munkára, melynek czime: „A kalózkirály és gályarab Marinelli Marino, vagy a velencei Bertalanéj.“ Irta . . . Tihmér. 20 füzet ára 5 foirnt; — ki még 2 forintot ráfizet, az kap a könyveken kívül „két pompás, gyönyörű kivitelű olajnyomatu képet, melyeknek egyike is megér 12 frtot. Más szóval: 7 frtért 29 frtot adnak, tehát 22 frt ajándék!

Nem ismerjük e „rendkívüli érdekesítő“ stb. munka tartalmát, sem ama bizonyos hirdető Bensinger (Bécs és Prága) ígéretének mikénti beváltását, de e csalogató reklámból ítélve, kénytelenek vagyunk az illetőt vagy örültnek vagy hitegetőnek nyilvánítani, mert nem képzelünk embert a kerek földön, ki valakinek lelki ismeretes és egyenes uton 7 frtért 29 frtot fizessen vissza.

Sajnálkozásunkat fejezzük könyvkereskedőink ama minden tekintetben roszalandó eljárásai felett, mely szerint az illető üzérkedőket keblükön melengetik s pár krajczár nyereségért nem átalnak zsoldjukba állani.

Az ellen pedig irodalmunk nevében tiltakozunk, hogy e reklámokat némely vidéki lap még mellékletül is hozza. Mihelyt még egyszer észreveszszük a vidéki

sajtónak illető eljárását, nyívanosan fogjuk megbélyegezni. —

Hogy legyen aztán kelendőse a hazai olcsó és értékes vállalatoknak, ha ahelyett, hogy az ilyes üzérkedésnek utjátállók, — annak terjedését még magunk segítjük elő?

SZÁMREJTVÉNY.

— Kunczl Klemmitől. —

7. 3. 4. Hátramenő állat; így szokták nevezni.
11. 3. 7. 1. 17. Ide küldik a lányt legtöbbször nevelni.
17. 13. 14. 15. 16. Található minden elegáns szobában,
17. 13. 16. 17. Izletes gyümölcs ez bármely időszakban.
17. 14. 13. 17. 4. Ház e nélkül nem lehet,
5. 6. 7. 8. 9. 10. n. Képez egy férfi nevet.
16. 17. 16. 17. Első szava gyermekeknek,
2. 7. 10. n. A bányákban fellelheted.
1. 17. Igyekszik ezt minden jó hazafi megszerezni.

Megfejtési határidő ápril 27.

A szerkesztő üzenetei.

Vajda Viktor. Még lesz minden, csak egy kis várakozást.

Sipos Soma. Szarvas. Közlebb; azok a többiek most kapóra jönnének. A „J. K.“ illető számát már megkaptam; köszönöm szíves fáradságát.

Erődy Dániel. Már rajta van a sor. Hát egyebet nem kaphatnánk?

Kerekes Sámuel. Én is állok elébe! Levél ment.

Suhogó. A jövő számban; a másikkal siess, mert míg egészen nincs nálam, nem közölhetem.

Tolnaffy Irén. Budapest. Közlebb magánlevelem megy.

V. S. J. Nagykároly. Talán később; egyébre hamarabb sor kerülne. Baráti üdvözléssel!

A szatmári ref. gymn. IV. oszt. A megrendelésről nincs tudomásunk; az első számot azonban megküldtük.

A. F. Kolozsvár. Jó lesz a többi is; csak ne olyan pongyolán.

S. K. Marosvásárhely. A multkori J. K. önnek szólott.

K. L. Bécs. Az ne riaszsa önt vissza, hogy névtelen; névvel senki sem kezdi. A második küldemény beválik, ha simit az utolsó versszakon; így nagyon döcög.

—n.—s. Budapest. Borzasztó! Még ennél is cifrább.

Bömböl a nap s a vörhenyes csillagok

Tüzes harsonakként élő zajjal trombitálnak;

Krumpliföldön pedig a zsiros parasztok

Savanyu pofával ribizlit kapálnak.

N. G. Kassa. „E küldeményért csak 3 frtot kérek.“ (!) Ne bolondozz-on az ur!

Méla est. (Leírás) Ime kóstolólul:

„Zugaszellő és a réten
Élmélázva süta hold...
A patak az erdő alján
Nagy csörömpöléssel foly.

Hallgatja a kis madár és

Elfogul a kebele...“

(Hát még a szerkesztő? . . . szegény

Göröcsöket is kap bele!)

Ismeri ezt a leírást:

Esik eső, fúj a szél,

Futnak a cigányok! . . .

Szaladnak a kanászok,

Menkö megy utánok.

Ebből sokat tanulhatna!